

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 6. septembra 2018*

„Odvolanie – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP) – Boj proti šíreniu jadrových zbraní – Reštriktívne opatrenia prijaté voči Iránskej islamskej republike – Sektorové opatrenia – Obmedzenia týkajúce sa peňažných prevodov zahŕňajúcich iránske finančné inštitúcie – Sprísnenie obmedzení – Sporný režim vyplývajúci z ustanovení rozhodnutia 2012/635/SZBP a nariadenia (EÚ) č. 1263/2012 – Vykonávanie spoločného komplexného akčného plánu v otázke iránskeho jadrového programu – Zrušenie všetkých reštriktívnych opatrení Európskej únie súvisiacich s touto otázkou – Zrušenie sporného režimu v priebehu konania na Všeobecnom súde Európskej únie – Dosah na záujem na konaní na Všeobecnom súde – Absencia pretrvávania záujmu na konaní“

Vo veci C-430/16 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 2. augusta 2016,

Bank Mellat, so sídlom v Teheráne (Irán), v zastúpení: M. Brindle a T. Otty, QC, J. MacLeod a R. Blakeley, barristers, a S. Zaiwalla, Z. Burbeza, A. Meskarian a P. Reddy, solicitors,

odvolateľka,

ďalší účastníci konania:

Rada Európskej únie, v zastúpení: M. Bishop a I. Rodios, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Európska komisia, v zastúpení: D. Gauci, J. Norris-Usher a M. Konstantinidis, splnomocnení zástupcovia,

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: S. Brandon, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci M. Gray, barrister,

vedľajší účastníci v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič, sudcovia A. Rosas, C. Toader, A. Prechal (spravodajkyňa) a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: I. Illéssy, referent,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. januára 2018,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. mája 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Svojím odvolaním sa Bank Mellat domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 2. júna 2016, Bank Mellat/Rada (T-160/13, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2016:331), ktorým Všeobecný súd zamietol jej žalobu na zrušenie článku 1 bodu 15 nariadenia Rady (EÚ) č. 1263/2012 z 21. decembra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 267/2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 356, 2012, s. 34, ďalej len „sporné nariadenie“), alebo na zrušenie uvedeného ustanovenia v rozsahu, v akom nestanovuje výnimku, ktorá by sa uplatňovala na prípad Bank Mellat, ako aj jej návrh, aby Všeobecný súd vyhlásil, že článok 1 bod 6 rozhodnutia Rady 2012/635/SZBP z 15. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2010/413/SZBP o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 282, 2012, s. 58), sa na ňu neuplatňuje.

Právny rámec a okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 Na základe viacerých právnych aktov Únie, ktorými sa vykonávajú rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov, boli Bank Mellat, iránskej obchodnej banke, zmrazené jej finančné prostriedky a hospodárske zdroje, keďže sa dospelo k záveru, že táto banka sa zúčastňuje na iránskom šírení jadrových zbraní. Na tento účel bol názov tejto banky uvedený v zoznamoch pripojených k uvedeným aktom.
- 3 Rozsudkom z 29. januára 2013, Bank Mellat/Rada (T-496/10, EU:T:2013:39), Všeobecný súd zrušil zápis Bank Mellat do zoznamu uvedeného v prílohe II rozhodnutia Rady 2010/413/SZBP z 26. júla 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu a o zrušení spoločnej pozície 2007/140/PESC (Ú. v. EÚ L 195, 2010, s. 39), do zoznamu uvedeného v prílohe V nariadenia Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007, o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 103, 2007, s. 1), do zoznamu uvedeného v prílohe VIII nariadenia Rady (EÚ) č. 961/2010 z 25. októbra 2010, o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 281, 2010, s. 1), a do zoznamu uvedeného v prílohe IX nariadenia Rady (EÚ) č. 267/2012 z 23. marca 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 961/2010 (Ú. v. EÚ L 88, 2012, s. 1) (pokiaľ ide o všetky dotknuté zápisy ďalej len „individuálne reštriktívne opatrenia“).
- 4 Rozsudkom z 18. februára 2016, Rada/Bank Mellat (C-176/13 P, EU:C:2016:96), Súdny dvor zamietol odvolanie podané proti tomuto rozsudku Všeobecného súdu.
- 5 V tejto veci ide o režim obmedzení týkajúcich sa prevodov finančných prostriedkov a finančných služieb, ktorý je v podstate v zhodnom znení stanovený v kapitole 2 rozhodnutia 2010/413 a v kapitole V nariadenia č. 267/2012 v znení zmien a rovnako v podstate zhodnom znení v rozhodnutí 2012/635 a v spornom nariadení (ďalej len „sporný režim“).
- 6 Konkrétne bol článkom 1 bodom 6 rozhodnutia 2012/635 zmenený článok 10 rozhodnutia 2010/413. Článok 1 bod 15 sporného nariadenia zmenil článok 30 nariadenia č. 267/2012 a vložil do tohto nariadenia články 30a a 30b.
- 7 Prostredníctvom týchto zmien mal sporný režim za cieľ posilniť sektorový režim obmedzení, ktorý už bol stanovený v kapitole II rozhodnutia 2010/413 a v kapitole V nariadenia č. 267/2012.

8 Odôvodnenie 12 rozhodnutia 2012/635 uvádza:

„S cieľom zabrániť prevodu akýchkoľvek finančných alebo iných aktív alebo zdrojov, ktoré by mohli prispieť na činnosti Iránu v jadrovej oblasti citlivé z hľadiska šírenia jadrových zbraní alebo na vývoj nosičov jadrových zbraní, by sa mali zakázať transakcie medzi bankami Únie a iránskymi bankami a finančnými inštitúciami, pokiaľ takéto transakcie vopred nepovolí príslušný členský štát. Tým by sa nemalo brániť v pokračovaní obchodu, ktorý nie je zakázaný podľa rozhodnutia [2010/413].“

- 9 Článok 30 nariadenia č. 267/2012, zmenený sporným nariadením (ďalej len „nariadenie č. 267/2012 v znení zmien“), stanovoval obmedzenia finančných transakcií medzi úverovými a finančnými inštitúciami a zmenárňami so sídlom v Iráne, ako aj ich pobočkami a dcérskymi spoločnosťami a úverovými a finančnými inštitúciami a zmenárňami, ktoré sú kontrolované osobami, subjektmi alebo orgánmi so sídlom v Iráne, na jednej strane a finančnými inštitúciami Únie na druhej strane.
- 10 Konkrétne podľa článku 30 ods. 2 nariadenia č. 267/2012 v znení zmien sa môžu uskutočňovať len po prvé prevody na humanitárne účely, po druhé prevody týkajúce sa osobných remitencií, po tretie prevody súvisiace s konkrétnou obchodnou zmluvou, pokiaľ takýto prevod nie je zakázaný podľa nariadenia č. 267/2012, po štvrté prevody týkajúce sa diplomatických misií alebo konzulárnych úradov, alebo medzinárodných organizácií, po piate prevody týkajúce sa platby na plnenie nárokov voči iránskej osobe, subjektu alebo orgánu alebo prevody podobnej povahy, a po šieste prevody potrebné na vykonávanie povinností vyplývajúcich zo zmlúv uvedených v článku 12 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 267/2012.
- 11 Podľa článku 30 ods. 3 až 5 nariadenia č. 267/2012 v znení zmien prevody finančných prostriedkov, ktoré bolo možné povoliť podľa článku 30 ods. 2 tohto nariadenia, podliehali v závislosti od konkrétneho prípadu a podľa ich predmetu, ako aj pri uplatnení rozličnej prahovej hodnoty povinnosti predchádzajúceho oznámenia a povinnosti predchádzajúceho povolenia zo strany príslušného vnútroštátneho orgánu.
- 12 Článok 30a nariadenia č. 267/2012 v znení zmien okrem iného stanovoval určité obmedzenia prevodov finančných prostriedkov medzi iránskymi osobami, subjektmi alebo orgánmi na jednej strane a štátnymi príslušníkmi Únie, na ktorých sa nevzťahuje článok 30 tohto nariadenia, na druhej strane.
- 13 Podľa článku 30b ods. 1 nariadenia č. 267/2012 v znení zmien sa obmedzenia stanovené v článkoch 30 a 30a tohto nariadenia neuplatňovali, pokiaľ bolo povolenie vydané v súlade s článkami 24, 25, 26, 27, 28 alebo 28a uvedeného nariadenia.
- 14 Článok 30b ods. 3 nariadenia č. 267/2012 v znení zmien uvádzal, že na účely článku 30 ods. 3 písm. b) a c) a článku 30a ods. 1 písm. c) tohto nariadenia príslušné orgány členských štátov vydajú za podmienok, ktoré uznajú za vhodné, povolenie, pokiaľ nemajú oprávnený dôvod dospieť k záveru, že prevod finančných prostriedkov, na ktorý sa požaduje povolenie, by mohol byť v rozpore s niektorým zo zákazov alebo povinností stanovených v uvedenom nariadení.
- 15 Na vykonanie spoločného komplexného akčného plánu zo 14. júla 2015, ktorý bol dohodnutý s Iránskou islamskou republikou v otázke iránskeho jadrového programu (ďalej len „spoločný komplexný akčný plán“) a ktorý obsahuje záväzok zrušiť všetky reštriktívne opatrenia Únie súvisiace s jadrovým programom, článok 1 bod 17 rozhodnutia Rady (SZBP) 2015/1863 z 18. októbra 2015, ktorým sa mení rozhodnutie 2010/413 (Ú. v. EÚ L 274, 2015, s. 174), stanovuje, že uplatnenie opatrení uvedených predovšetkým v článku 10 rozhodnutia 2010/413 sa pozastavuje.
- 16 Na ten istý účel článok 1 bod 15 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1861 z 18. októbra 2015, ktorým sa mení nariadenie č. 267/2012 (Ú. v. EÚ L 274, 2015, s. 1), stanovuje predovšetkým, že články 30, 30a a 30b nariadenia č. 267/2012 sa zrušujú.

- 17 Napokon z rozhodnutia Rady (SZBP) 2016/37 zo 16. januára 2016 o dátume uplatňovania rozhodnutia (SZBP) 2015/1863, ktorým sa mení rozhodnutie 2010/413 (Ú. v. EÚ L 11 I, 2016, s. 1), a z informačnej poznámky Rady (Ú. v. EÚ C 15 I, 2016, s. 1) vyplýva, že sporný režim sa už od 16. januára 2016 neuplatňuje.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

- 18 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 15. marca 2013 Bank Mellat podala žalobu, ktorá obsahuje tri žalobné návrhy, z ktorých prvý smeruje k zrušeniu článku 1 bodu 15 sporného nariadenia, druhý k zrušeniu toho istého ustanovenia v rozsahu, v akom toto ustanovenie nestanovuje výnimku, ktorá by sa uplatňovala na jej prípad, a tretí k tomu, aby Všeobecný súd vyhlásil, že článok 1 bod 6 rozhodnutia 2012/635 sa na ňu neuplatňuje.
- 19 Všeobecný súd napadnutým rozsudkom túto žalobu zamietol.
- 20 V prvom rade Všeobecný súd v bode 38 napadnutého rozsudku rozhodol, že nemá podľa článku 275 ZFEÚ právomoc rozhodovať o treťom žalobnom návrhu z dôvodu, že námietka nezákonnosti, ktorá bola podaná na základe článku 277 ZFEÚ v rámci tohto tretieho žalobného návrhu, nebola vznesená na podporu žaloby o neplatnosť podanej proti „rozhodnutiu upravujúcemu reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám“ v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ, keďže opatrenia stanovené v článku 1 bode 6 rozhodnutia 2012/635 sú všeobecne záväzné opatrenia, ktorých pôsobnosť je určená odkazom na objektívne kritériá.
- 21 Následne Všeobecný súd na základe článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ zamietol v bodoch 59 až 61 napadnutého rozsudku žalobu ako neprípustnú v rozsahu, v akom sa týkala jedného článku 30a nariadenia č. 267/2012, ktorý bol vložený článkom 1 bodom 15 sporného nariadenia, z dôvodu, že sa na Bank Mellat ako finančnú inštitúciu so sídlom v Iráne toto ustanovenie nevzťahovalo, a jedným článkom 30b ods. 3 prvého pododseku nariadenia č. 267/2012 z dôvodu, že toto ustanovenie sa netýkalo priamo Bank Mellat a vyžadovalo okrem iného vykonávacie opatrenia.
- 22 V tomto rámci Všeobecný súd takisto v bodoch 68 až 78 napadnutého rozsudku zamietol námietku neprípustnosti vznesenú Radou Európskej únie, ktorá bola založená na tom, že Bank Mellat nemala v deň podania svojej žaloby záujem na napadnutí zákonnosti režimu stanoveného v článku 1 bode 15 sporného nariadenia, pretože sa na ňu už vzťahovali individuálne opatrenia na zmrazenie finančných prostriedkov, ktoré boli prijaté na základe nariadenia č. 267/2012, predovšetkým z dôvodu, že keď zrušenie týchto individuálnych opatrení nadobudlo účinnosť po vyhlásení rozsudku z 18. februára 2016, Rada/Bank Mellat (C-176/13 P, EU:C:2016:96), Bank Mellat skutočne podliehala spornému režimu, a to vrátane všetkých z neho vyplývajúcich obmedzení, bez toho, aby sa musel prijať akýkoľvek ďalší právny akt, a zachovala si teda záujem na napadnutí tohto režimu.
- 23 Napokon, pokiaľ ide o vec samu, Všeobecný súd zamietol štyri žalobné dôvody, ktoré Bank Mellat uviedla na podporu prvého a druhého žalobného návrhu.

Návrhy účastníkov konania

- 24 Bank Mellat navrhuje, aby Súdny dvor:
- zrušil napadnutý rozsudok,
  - zrušil článok 1 bod 15 sporného nariadenia v celom rozsahu, alebo v rozsahu, v akom sa týka žalobkyne,

- vyhlásil, že článok 1 bod 6 rozhodnutia 2012/635 sa na ňu neuplatňuje a
  - zaviazal Radu na náhradu trov, ktoré vznikli v odvolacom konaní a v konaní pred Všeobecným súdom.
- 25 Rada a Európska komisia navrhujú, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a zaviazal Bank Mellat na náhradu trov konania.
- 26 Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska navrhuje, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a priznal mu náhradu jeho trov konania.

O odvolaní

Argumentácia účastníkov konania

- 27 Rada predovšetkým tvrdí, že Bank Mellat neodôvodňuje záujem na konaní, keďže sporný režim bol s účinnosťou od 16. januára 2016 zrušený.
- 28 Rada s poukázaním na ustálenú judikatúru Súdneho dvora, ktorá je pripomenutá v bode 61 rozsudku z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia (C-239/12 P, EU:C:2013:331), tvrdí, že Bank Mellat by zo zrušenia sporného režimu Súdny dvorom nemala nijaký prospech.
- 29 Zrušenie tohto režimu by totiž neobnovilo situáciu Bank Mellat *ab initio*, pretože tieto opatrenia boli všeobecne záväzné a vzťahovali sa na všetky iránske finančné inštitúcie rovnako. Zrušenie tohto režimu by nevedlo ani k tomu, že by Rada v budúcnosti urobila náležité zmeny, keďže tieto opatrenia už boli zrušené.
- 30 Rada okrem iného tvrdí, že na rozdiel od situácie, o ktorú išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 7. júna 2007, Wunenburger/Komisia (C-362/05 P, EU:C:2007:322), bol sporný režim zrušený a neexistuje žiaden iný relevantný postup, na ktorý sa možno odvolávať alebo ktorý možno použiť v budúcnosti.
- 31 Navyše, keďže Všeobecný súd v napadnutom rozsudku potvrdil zákonnosť sporného režimu, jeho prípadné zrušenie Súdny dvorom by v nijakom prípade nemohlo slúžiť ako základ pre žalobu o určenie zodpovednosti Únie, lebo by nebola splnená podmienka týkajúca sa existencie dostatočne závažného porušenia právnej normy.
- 32 Napokon Rada s poukázaním na rozsudok z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia (C-239/12 P, EU:C:2013:331, body 70 až 74), zdôrazňuje, že sporný režim nemal vplyv na dobrú povesť Bank Mellat, keďže sa na rozdiel od individuálnych reštriktívnych opatrení tento sporný režim vzťahoval na všetky iránske finančné inštitúcie rovnako.
- 33 V tejto súvislosti z tohto režimu nevyplýva, že žalobkyňa alebo ostatné dotknuté iránske banky a finančné inštitúcie údajne podporovali činnosti Iránskej islamskej republiky v oblasti šírenia jadrových zbraní. Ako totiž vyplýva z bodov 171 až 173 napadnutého rozsudku, uvedený režim je odôvodnený potrebou čeliť nebezpečenstvu, aby sa iránske banky a finančné inštitúcie využívali, a to prípadne aj bez ich vedomia, na podporovanie uvedených činností.
- 34 Komisia má pochybnosti, či ku dňu podania tohto odvolania existoval akýkoľvek záujem žalobkyne na konaní.

- 35 Počas celého obdobia, v ktorom Bank Mellat podliehala spornému režimu, sa na ňu tiež vzťahovali prísnejšie individuálne reštriktívne opatrenia, čo znamená, ako vyplýva z bodu 75 napadnutého rozsudku, že prijatie sporného režimu nemalo na ňu skutočný bezprostredný vplyv. Zrušenie sporného režimu by teda nemalo skutočný dosah na situáciu Bank Mellat.
- 36 Navyše žalobkyňa nepreukázala, že údajná protiprávnosť sa môže v budúcnosti opakovať, a to nezávisle od okolností, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby žalobkyňou, takže zásada formulovaná v rozsudku zo 7. júna 2007, Wunenburger/Komisia (C-362/05 P, EU:C:2007:322), sa neuplatní.
- 37 Navyše Komisia tvrdí, že odvolanie nemôže viesť k tomu, že žalobkyňa získa náhradu škody nad rámec tej, ktorú už dostala na základe rozsudku z 18. februára 2016, Rada/Bank Mellat (C-176/13 P, EU:C:2016:96), a to vzhľadom na väčšiu záväznosť individuálnych reštriktívnych opatrení, o ktoré ide v tomto rozsudku. Bank Mellat by mohla ťažko odôvodniť poškodenie svojej dobrej povesti v dôsledku sporného režimu v období, počas ktorého sa na ňu vzťahovali aj individuálne reštriktívne opatrenia.
- 38 Bank Mellat tvrdí, že má naďalej záujem na konaní proti spornému režimu z dôvodu, že by mala prospech zo zrušenia uvedeného režimu.
- 39 V prvom rade Bank Mellat s odkazom *per analogiam* na rozsudok zo 7. júna 2007, Wunenburger/Komisia (C-362/05 P, EU:C:2007:322, body 50 až 60), uvádza, že je potrebné zabrániť Rade v tom, aby znovu uplatňovala dotknuté sankcie alebo v budúcnosti prijala podobný protiprávny akt, ak by sa v prípade potreby rozhodla opätovne zaviesť tieto sankcie pred tým, ako zrušenie týchto sankcií nadobudne účinnosť, t. j. 20. októbra 2023, čo umožňuje spoločný komplexný akčný plán v prípade, ak by Iránska islamská republika nespĺnila určité podmienky.
- 40 Ďalej zrušenie finančného embarga môže slúžiť ako základ pre uplatnenie nároku na kompenzačnú náhradu škody.
- 41 Okrem iného skutočnosť, že akt bol zrušený alebo uplynula jeho účinnosť, nezabavuje žalobcu jeho záujmu dokázať jeho protiprávnosť, pretože zrušenie alebo uplynutie platnosti nie je to isté ako jeho zrušenie súdom.
- 42 Napokon sporný režim má údajne negatívny vplyv na dobrú povesť Bank Mellat a jeho zrušenie by predstavovalo formu nekompenzačnej náhrady škody, keďže tvrdenia Rady, že iránske banky, medzi ktoré nevyhnutne patrí aj Bank Mellat, ktorá je jednou z najvýznamnejších bánk Iránu, podporujú šírenie jadrových zbraní, sú obzvlášť škodlivé, a to hlavne pre túto banku, pretože táto banka v rámci konania smerujúceho k zrušeniu individuálnych reštriktívnych opatrení, ktoré sa na ňu vzťahovali, mohla preukázať, že nepodporovala šírenie jadrových zbraní.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 43 Rada, podporovaná Komisiou, v podstate tvrdí, že Bank Mellat stratila svoj záujem na konaní proti spornému režimu po tom, čo bol tento režim s účinnosťou od 16. januára 2016 zrušený, pričom cieľom tohto zrušenia bolo vykonať spoločný komplexný akčný plán.
- 44 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Rada na Všeobecnom súde tvrdila, že ku dňu podania žaloby nemala Bank Mellat záujem napadnúť zákonnosť článku 1 bodu 15 sporného nariadenia, keďže sa na ňu už vzťahovali individuálne opatrenia na zmrazenie jej finančných prostriedkov a aktív.

45 V bodoch 74 až 77 napadnutého rozsudku Všeobecný súd zamietol túto námietku neprípustnosti na základe nasledujúcich dôvodov:

„74 V prejednávanej veci sa na [Bank Mellat] v okamihu podania žaloby vzťahovali individuálne reštriktívne opatrenia... súvisiace s jej údajným zapojením do šírenia jadrových zbraní. Ak totiž boli tieto reštriktívne opatrenia zrušené [rozsudkom z 29. januára 2013, Bank Mellat/Rada (T-496/10, EU:T:2013:39)], účinnosť tohto zrušenia bola pozastavená až do rozhodnutia o odvolaní podľa článku 60 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.

75 Nesporne teda platí, že prijatie sporného režimu nemalo skutočný bezprostredný účinok na [Bank Mellat], lebo individuálne reštriktívne opatrenia, ktoré sa na ňu vzťahovali predtým, stanovovali prísnejšie obmedzenia. ...

76 Vzhľadom na to treba uviesť, že sporný režim sa ako taký uplatňuje na všetky finančné inštitúcie so sídlom v Iráne a v dôsledku toho aj na [Bank Mellat]. Z tohto konštatovania najmä vyplýva, že keď sa neskôr zrušenie individuálnych reštriktívnych opatrení [voči Bank Mellat] stalo účinným v nadväznosti na [vyhlásenie rozsudku z 18. februára 2016, Rada/Bank Mellat (C-176/13 P, EU:C:2016:96)], [Bank Mellat] skutočne podlieha uvedenému režimu, a to vrátane všetkých z neho vyplývajúcich obmedzení, bez akékoľvek ďalšieho právneho aktu.

77 Za týchto okolností by konštatovanie neexistencie záujmu na konaní [Bank Mellat] proti článku 1 bodu 15 [sporného] nariadenia v prejednávanej veci viedlo k porušeniu jej práva na účinnú súdnu ochranu, lebo po prípadnom konečnom zrušení individuálnych reštriktívnych opatrení, ktoré sa jej týkajú, sa na ňu bude vzťahovať sporný režim, ale nebude môcť podať návrh na zrušenie článku 1 bodu 15 [sporného] nariadenia, pretože už uplynula lehota na podanie žaloby.“

46 Tvrdenie uvedené v druhej vete bodu 76 napadnutého rozsudku je pritom zjavne nepresné, lebo od 18. februára 2016, keď nadobudlo účinnosť zrušenie individuálnych reštriktívnych opatrení uplatniteľných na Bank Mellat, v nadväznosti na vyhlásenie rozsudku z 18. februára 2016, Rada/Bank Mellat (C-176/13 P, EU:C:2016:96), táto banka „skutočne bez akéhokoľvek ďalšieho právneho aktu podliehala“ spornému režimu, pretože tento režim už bol s účinnosťou od 16. januára 2016 zrušený.

47 Na rozdiel od úvah uvedených v bode 77 napadnutého rozsudku teda nemožno tvrdiť, že Bank Mellat si zachovala záujem na konaní proti spornému režimu z dôvodu, že mala možnosť podať žalobu na zrušenie tohto režimu, keďže tento režim sa na ňu uplatňoval od 18. februára 2016.

48 Keďže k zrušeniu sporného režimu došlo pred vyhlásením napadnutého rozsudku, vznikla otázka, či toto zrušenie malo za následok zánik záujmu Bank Mellat na podaní žaloby na zrušenie tohto režimu.

49 Keďže otázku zastavenia konania z dôvodu absencie pretrvávania záujmu na konaní môžu v súlade s článkom 131 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu a s článkom 149 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora vzniesť súdy Únie *ex offico*, Súdny dvor môže v rámci tohto odvolania preskúmať, a to prípadne *ex offico*, či uvedené zrušenie malo za následok zánik záujmu Bank Mellat na konaní na Všeobecnom súde (pozri analogicky rozsudky z 23. apríla 2009, Sahlstedt a i./Komisia, C-362/06 P, EU:C:2009:243, bod 22, ako aj z 27. februára 2014, Stichting Woonpunt a i./Komisia, C-132/12 P, EU:C:2014:100, bod 45).

50 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora musí záujem žalobcu na konaní vzhľadom na predmet žaloby existovať v okamihu podania žaloby, lebo inak by bola neprípustná. Tento predmet žaloby, ako aj záujem na konaní, musia pretrvávať až do vyhlásenia rozhodnutia súdu, v opačnom prípade musí byť konanie zastavené, čo predpokladá, že žaloba môže svojím výsledkom priniesť prospech účastníkovi konania, ktorý ju podal (rozsudky z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia, C-239/12 P, EU:C:2013:331, bod 61, ako aj z 9. novembra 2017, HX/Rada, C-423/16 P, EU:C:2017:848, bod 30 a citovaná judikatúra).

- 51 V tejto súvislosti treba najskôr preskúmať, či závery vyplývajúce z rozsudku z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia (C-239/12 P, EU:C:2013:331), sa môžu uplatniť na také opatrenia, aké boli uložené na základe sporného režimu.
- 52 Vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, išlo predovšetkým o otázku, či si žalobca zachoval záujem na konaní na účely zrušenia nariadenia, na základe ktorého bolo jeho meno zapísané do zoznamu osôb a subjektov podozrivých z prepojenia na teroristickú organizáciu, ktorým boli z tohto dôvodu zmrazené všetky ich finančné prostriedky a aktíva, pokiaľ bol tento zápis zrušený na základe nariadenia prijatého po tom, čo bola na Všeobecný súd podaná žaloba proti prvému z týchto nariadení.
- 53 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že žalobca si zachováva záujem na konaní, keďže zápis jeho mena do zoznamu na základe sporného aktu mu spôsobil určitú nemajetkovú ujmu spočívajúcu v poškodení jeho dobrej povesti v dôsledku „poníženia a nedôvery, ktoré sprevádzajú verejné označenie dotknutých osôb ako osôb spojených s teroristickou organizáciou“, a keďže prípadné zrušenie tohto aktu mu môže priniesť prospech, a síce jeho rehabilitáciu, a teda určitú formu náhrady za uvedenú nemajetkovú ujmu.
- 54 Tieto závery vyplývajúce z rozsudku z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia (C-239/12 P, EU:C:2013:331), sa pritom neuplatnia na také sektorové reštriktívne opatrenia, aké boli uložené na základe sporného režimu.
- 55 Takéto sektorové reštriktívne opatrenia, pretože sa vo všeobecnosti uplatňujú na všetky banky a finančné inštitúcie Iránskej islamskej republiky, majú totiž veľmi odlišnú povahu od povahy individuálnych opatrení na zmrazenie finančných prostriedkov a aktív, o ktoré ide vo veci, v ktorej bol vydaný tento posledný uvedený rozsudok.
- 56 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že také všeobecne záväzné reštriktívne opatrenia, akými sú predmetné sektorové opatrenia, sa nezameriavajú na konkrétne fyzické alebo právnické osoby, keďže pôsobnosť týchto opatrení je určená odkazom na objektívne kritériá (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 97).
- 57 V prejednávanej veci reštriktívne opatrenia stanovené v spornom režime spočívali predovšetkým v zákaze transakcií medzi bankami a finančnými inštitúciami Únie a Iránskej islamskej republiky, pokiaľ takéto transakcie neboli vopred povolené dotknutým členským štátom, aby sa tak zabránilo, prípadne aj bez vedomia uvedených bánk a finančných inštitúcií, prevodu akýchkoľvek finančných prostriedkov, iných aktív alebo hospodárskych zdrojov, ktoré by mohli prispieť k jadrovým činnostiam tohto štátu, ktoré predstavujú nebezpečenstvo šírenia jadrových zbraní, a k vývoju systémov nosičov jadrových zbraní.
- 58 Okolnosť, že činnosti banky alebo finančnej inštitúcie, ako je Bank Mellat, mohli byť dotknuté predmetnými sektorovými reštriktívnymi opatreniami, neznamená, ako to rovnako uviedol generálny advokát v bode 41 svojich návrhov, že tieto opatrenia predstavujú sankciu za osobitné správanie pripísateľné tomuto subjektu, keďže tieto všeobecne záväzné opatrenia sa uplatnia bez ohľadu na prípadnú účasť tohto subjektu na iránskom šírení jadrových zbraní.
- 59 Na rozdiel od reštriktívnych opatrení s individuálnou pôsobnosťou teda nemožno tvrdiť, že predmetné všeobecne záväzné reštriktívne opatrenia môžu konkrétnemu hospodárskemu subjektu spôsobiť určitú nemajetkovú ujmu spočívajúcu v ohrození dobrej povesti, porovnateľnú s ujmom spôsobenou ponížením a nedôverou, ktoré sprevádzajú verejné označenie dotknutých osôb ako osôb spojených napríklad s teroristickou organizáciou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia, C-239/12 P, EU:C:2013:331, bod 70), alebo že prípadné zrušenie týchto opatrení by mohlo priniesť Bank Mellat prospech vo forme jej rehabilitácie, a teda ponúknuť jej určitú formu náhrady takejto nemajetkovej ujmy.

- 60 Pokiaľ ide okrem toho o vplyvy, ktoré môžu mať reštriktívne opatrenia stanovené v spornom režime na určité práva a určité slobody, na ktoré sa prípadne môžu odvolávať dotknuté banky a finančné inštitúcie, keďže uvedené opatrenia môžu brániť najmä uzatvoreniu určitého počtu finančných transakcií, treba pripomenúť, ako už Súdny dvor opakovane rozhodol, že reštriktívne opatrenia majú z povahy veci účinky, ktoré zasahujú najmä do vlastníckeho práva a slobodného výkonu povolania, a spôsobujú tak ujmu subjektom, ktoré vôbec nezavinili situáciu, ktorá viedla k uloženiu sankcií (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. júla 1996, *Bosphorus*, C-84/95, EU:C:1996:312, bod 22, a z 28. marca 2017, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 149).
- 61 Aj za predpokladu, že by išlo o napravitelnú ujmu, treba zastávať názor, ako to tiež správne poznamenal Všeobecný súd v bode 75 napadnutého rozsudku, že prijatie sporného režimu nemalo osobitný a skutočný vplyv na Bank Mellat, keďže individuálne reštriktívne opatrenia, ktoré sa na ňu vzťahovali počas celého obdobia uplatňovania sporného režimu stanovovali prísnejšie obmedzenia. V rozsahu, v akom tieto obmedzenia spočívali v celkovom zmrazení jej finančných prostriedkov a aktív, Bank Mellat v každom prípade nemohla uskutočniť nijakú finančnú transakciu, ktorú zakazovali sektorové opatrenia stanovené v spornom režime.
- 62 Preto po tom, čo 16. januára 2016 došlo v rámci vykonávania spoločného komplexného akčného plánu k zrušeniu sporného režimu, zrušenie sporného režimu súdmi Únie už nemohlo priniesť Bank Mellat prospech, ktorý by odôvodňoval zachovanie záujmu na konaní.
- 63 Tento záver nemôže byť spochybnený tvrdením Bank Mellat, že pretrvávanie jej záujmu na konaní sa môže zakladať na zásade, ktorú Súdny dvor stanovil vo svojom rozsudku zo 7. júna 2007, *Wunenburger/Komisia* (C-362/05 P, EU:C:2007:322), keďže by sa malo Rade zabrániť v tom, aby znovu vykonávala také reštriktívne opatrenia, ako sú tie, ktoré stanovuje sporný režim a ktoré Bank Mellat považuje za protiprávne v prípade, že by Iránska islamská republika nesplnila určité podmienky, ktoré sú jej uložené na základe spoločného komplexného akčného plánu.
- 64 V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že žalobca si môže za určitých okolností zachovať záujem domáhať sa zrušenia aktu, ktorý bol v priebehu konania zrušený, s cieľom dosiahnuť, aby autor napadnutého aktu v budúcnosti urobil náležité zmeny a zabránil tak nebezpečenstvu, že sa bude opakovať protiprávny stav, ktorý napadnutý akt údajne obsahuje (rozsudok z 28. mája 2013, *Abdulrahim/Rada a Komisia*, C-239/12 P, EU:C:2013:331, bod 63).
- 65 Zásada, ktorá je takto stanovená v judikatúre, sa pritom musí, ako to rovnako uviedol generálny advokát v bode 44 svojich návrhov, obmedzovať na situácie, v ktorých žalobca jasne a konkrétne preukáže existenciu nebezpečenstva, že sa bude opakovať údajný protiprávny stav.
- 66 Bank Mellat sa však obmedzila na všeobecné tvrdenie, že takéto nebezpečenstvo opakovaného výskytu existuje bez toho, aby presne uviedla skutočnosti, na základe ktorých je pravdepodobné, že k takémuto nebezpečenstvu dôjde.
- 67 Aj keď totiž nemožno s konečnou platnosťou vylúčiť, že v budúcnosti budú voči Iránskej islamskej republike znovu prijaté reštriktívne opatrenia, ako to tvrdila Bank Mellat, v takomto prípade by išlo o novú situáciu, ktorá by prípadne viedla k prijatiu reštriktívnych opatrení buď vo forme opatrení porovnateľných s tými, ktoré stanovuje sporný režim, alebo vo forme opatrení inej povahy. Pritom aj za predpokladu, že by bol sporný režim protiprávny, čo Súdny dvor nepotvrdil, samotná hypotéza, že sa takýto údajný protiprávny stav bude opakovať v dôsledku toho, že sa v budúcnosti prijímú reštriktívne opatrenia, ktoré sú porovnateľné s týmto režimom, nepostačuje – najmä vzhľadom na veľký priestor na voľnú úvahu, ktorý má Rada pri vymedzení predmetu reštriktívnych opatrení (rozsudok z 28. marca 2017, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 88), – na to, aby sa dostatočne presne a konkrétne preukázalo nebezpečenstvo, že sa takýto stav bude opakovať, aby si tak Bank Mellat mohla zachovať záujem na konaní v prejednávanej veci.

- 68 Z toho vyplýva, že vzhľadom na zásady stanovené v judikatúre pripomenutej v bode 50 tohto rozsudku už nebolo potrebné, aby Všeobecný súd rozhodol o žalobe o neplatnosť, ktorú podala Bank Mellat proti spornému režimu, keďže počas konania a pred vyhlásením napadnutého rozsudku Bank Mellat stratila akýkoľvek záujem na konaní proti tomuto spornému režimu. Po tom totiž, čo bol tento sporný režim s účinnosťou od 16. januára 2016 zrušený, a vzhľadom na zistenia uvedené v bodoch 51 až 67 tohto rozsudku, jej táto žaloba nemohla svojím výsledkom priniesť prospech.
- 69 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa napadnutý rozsudok musí zrušiť.

O žalobe podanej na Všeobecný súd

- 70 Podľa článku 61 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu sám vydať konečné rozhodnutie vo veci, ak to stav konania dovoľuje. V prejednávanvej veci ide o takýto prípad.
- 71 Keďže napadnutý rozsudok sa musí zrušiť z dôvodu absencie pretrvávania záujmu Bank Mellat konať ako žalobkyňa na Všeobecnom súde, treba konštatovať, že už nie je potrebné, aby Súdny dvor rozhodol o žalobe, ktorú Bank Mellat podala na Všeobecný súd.

O trovách

- 72 V súlade s článkom 142 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, uplatniteľného na základe článku 184 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní, ak Súdny dvor konanie vo veci zastaví, rozhodne o náhrade trov konania podľa voľnej úvahy.
- 73 Keďže napadnutý rozsudok sa zrušuje, ale Bank Mellat stratila svoj záujem konať ako žalobkyňa na Všeobecnom súde, treba rozhodnúť, že Bank Mellat a Rada znášajú každá svoje vlastné trovy konania vynaložené tak v odvolacom konaní, ako aj v prvostupňovom konaní.
- 74 V súlade s článkom 184 ods. 4 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora môže Súdny dvor nariadiť, že vedľajší účastník prvostupňového konania, ktorý sa zúčastnil na písomnej alebo ústnej časti konania pred Súdnym dvorom, znáša svoje vlastné trovy konania.
- 75 V dôsledku toho sa rozhodlo, že Spojené kráľovstvo a Komisia znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- 1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 2. júna 2016, Bank Mellat/Rada (T-160/13, EU:T:2016:331), sa zrušuje.**
- 2. Konanie o žalobe, ktorú pod číslom T-160/13 podala Bank Mellat, na zrušenie článku 1 bodu 15 nariadenia Rady (EÚ) č. 1263/2012 z 21. decembra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 267/2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, alebo na zrušenie uvedeného ustanovenia v rozsahu, v akom nestanovuje výnimku, ktorá by sa uplatňovala na prípad Bank Mellat, ako aj o jej návrhu, aby Všeobecný súd Európskej únie vyhlásil, že článok 1 bod 6 rozhodnutia Rady 2012/635/SZBP z 15. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2010/413/SZBP o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, sa na ňu neuplatňuje, sa zastavuje.**
- 3. Bank Mellat a Rada Európskej únie znášajú každá svoje vlastné trovy konania vynaložené tak v odvolacom konaní, ako aj v prvostupňovom konaní.**

**4. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Európska komisia znášajú svoje vlastné
trovy konania.**

Podpisy